

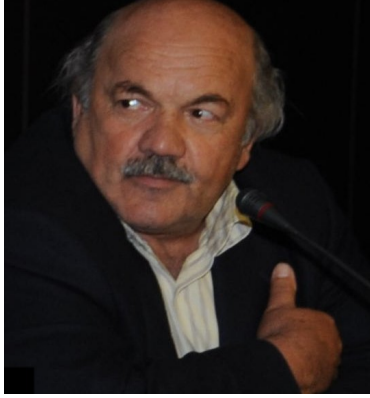
Yaşar Alpaslan (1947–2023):

Kahramanmaraş Tarih ve Kültürüne Adanmış Bir Ömür

Hazırlayan Mehmet Bilmen

SAYFA 1: GİRİŞ VE ERKEN YAŞAM PROFİLİ

1. Giriş: Ayaklı Kütüphane ve Kültürel Misyoner



Yaşar Alpaslan (d. 1947, Kahramanmaraş – ö. 6 Şubat 2023, Kahramanmaraş), ilahiyatçı, araştırmacı yazar ve yayıncı kimlikleriyle temayüz etmiş, ömrünü Kahramanmaraş'ın tarihi, kültürü ve edebiyatına dair yazılı mirası ortaya çıkarmaya vakfetmiş müstesna bir âlimdir. Yetiştirdiği öğrenciler ve akademisyenlerle kurduğu işbirlikleri neticesinde, Kahramanmaraş üzerine **350'den fazla** eserin neşredilmesine öncülük etmiş, bu yönüyle şehrin "gizli kahramanı" olarak anılmıştır. Maraş kültürü için bir "değer" ve "ayaklı kütüphane" olarak nitelendirilen Alpaslan, 6 Şubat 2023 depreminde vefat etmiştir.

2. Eğitimi ve Kişisel Özellikleri

Yaşar Alpaslan, İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü'nden mezun olmuş ve bir dönem orta dereceli okullarda öğretmenlik yaparak emekli olmuştur. Kayseri Yüksek İslam Enstitüsü'nde öğrenciyken bile Maraş'taki kültürel faaliyetlerle ilgilenmiş, bu süreçte fikri hayatın içinde yer almıştır.

Fiziksel görünümü ve karakteri, geleneksel âlim profilini yansıtmaktaydı. Kahramanmaraş İmam Hatip Lisesi'nde uzun yıllar görev yapmış, emekliliğinin ardından üniversite camiası arasında daha görünür hale gelmiştir. Giyim tarzı dikkat çekiciydi; genellikle Maraş şalvarı, yelek ve başında **takke** bulunurdu.

Karakteristik olarak;

- **Fikir Yelpazesi:** Geleneksel İslami ilimlerin yanı sıra tarih, felsefe, sosyoloji ve Batı literatürünü okurdu. Konuşmalarında branşı din değil, sanki tarihmış gibi bir izlenim bırakırdı.
- **Öğretim Görüşleri:** Kız çocuklarının okutulmasını savunur, hatta dikiş, nakış gibi meslekler öğreten kız enstitülerine gönderilmelerini önerirdi. İmamların astronomi ve matematikten anlaması gerektiğini, aksi halde Kur'an'ı tam olarak anlayamayacaklarını ileri sürerdi.
- **Cömertlik ve Vefa:** Son derece fedakâr, diğerkâm, gayretli ve vefalı bir kişiydi. Kitap fuarlarında kurduğu stantlarda misafirlerine çay ve ikramlıklar sunar, bastırıldığı kitapları fazlasıyla hediye ederdi.

SAYFA 2: KİŞİSEL KÜTÜPHANESİ VE OKUMA TUTKUSU

3. Okuma Merkezli Bir Hayat

Yaşar Alpaslan, yazmaktan ziyade okumayı seven bir şahsiyetti. Öğrencilik yıllarından itibaren okumaya merak salmış ve çok büyük, kıymetli bir kütüphane kurmuştur.

Kütüphanesi, sadece bir kitap deposu değil, aynı zamanda bir araştırma merkezi işlevi görüyordu. **20.000 cilti** aşan bu özel koleksiyon, çok geniş bir yelpazeyi kapsıyordu:

- **İslami İlimler:** Bütün tefsir, hadis, fıkıh, akait ve kelim eserleri.
- **Sosyal Bilimler:** Siyer, tarih, coğrafya, mantık, felsefe, sosyoloji ve şiir kitapları.
- **Osmanlı Kaynakları:** Klasik Osmanlı kaynaklarının hem Osmanlıca hem de Latin harfli baskıları mevcuttu.
- **Nadir Eserler:** Koleksiyonunda dünya kütüphanelerinde tek nüsha olan el yazmalarının da bulunduğu 25 binden fazla kitap mevcuttu.

Alpaslan Hoca'nın bu kütüphanesi, özellikle Sütçü İmam Üniversitesi'nden (KSÜ) pek çok akademisyenin çalışma alanı olmuştur. Güvendiği kişilere kütüphanesini sonuna kadar açar, hatta ihtiyaç duyulan kitapları satın alarak onlara verirdi.

4. Maraş Tarihine Özel İlgisi

Alpaslan'ın ilgi odağında daima Kahramanmaraş tarihi ve kültürü yer almaktaydı. Özellikle **Dulkadir Beyliği** tarihine özel bir merak duymaktaydı ve kendisinin de mensubu olduğu Ceritler, Dulkadir Beyliği'nin önemli bir aşiretiydi.

Alpaslan, okuduğu eserlerde veya bulduğu belgelerde Maraş'la ilgili ne varsa not alır, bir araya getirir ve ilgili akademisyenlerle paylaşırdı. Bu yoğun ilgisi ve arşivleme gayreti, Maraş'ın kayıp kültürel hafızasının yeniden inşasına zemin hazırlamıştır.

SAYFA 3: AKADEMİK ÇEVRE VE MEHMET BİLMEN İLE İŞBİRLİĞİ

5. Sütçü İmam Üniversitesi İle İlişkisi

1997'de emekli olduktan sonra üniversite camiası ile ilişkileri yoğunlaştı. Başlangıçta İlahiyat Fakültesi'ndeki hocalarla yakın temas kursa da, 2000'li yılların başından itibaren Tarih bölümüne gidip gelmeye başlamış ve burada İlyas Gökhan, Ahmet Eyicil ve Orhan Doğan gibi akademisyenlerle yakın çalışmalara imza atmıştır.

Örneğin, KSÜ kütüphanesine bağışlanan Ord. Prof. Mükrimin Halil Yinaç'ın Arapça ve Osmanlıca kitaplarının kataloglanması sürecinde, kendisi ve İsmail Akçay gibi isimlerle birlikte üniversiteye yardımcı olmuştur.

6. Arşivcilik ve Dijitalleştirme Misyonu

Yaşar Alpaslan'ın en yakın yol arkadaşlarından biri, KSÜ Kütüphanesi'nden Mehmet Bilmen'dir. Bu işbirliği, modern arşivcilik ve dijital mirasın korunması açısından önemli sonuçlar doğurmuştur:

- **Gizli Kahraman:** Mehmet Bilmen, Alpaslan Hoca'ya yurt dışından materyallerin indirilmesi, belgelerin talep edilmesi ve Maraş araştırmalarına yönelik her türlü teknik ve lojistik desteği sağlayan "gizli kahraman" olarak anılmıştır.
- **Stanley Kerr Arşivi:** Mehmet Bilmen'in uluslararası kaynaklarda yaptığı taramalarla şehre kazandırdığı **Stanley Kerr Fotoğraf Arşivi**'ni, Alpaslan Hoca Büyükşehir Belediyesi ile paylaşmış ve bu çalışma kitap haline gelmiştir.
- **Dijital Kitap Koleksiyonu:** İkilinin ortak çalışması, yerel yazarların ve alimlerin Türkiye Yazmaları kataloğundan tespit edilen eserlerini, hatta Milli Kütüphane ve British Museum gibi uluslararası kaynaklardan gelen eserleri (baskılı ve el yazması) dijital ortama aktarmasıyla 10 bini bulan elektronik bir kitap koleksiyonu oluşturmuştur.



[Görsel 1: Akademik Ortamda Yaşar Alpaslan] Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde 09 Mayıs 2011 tarihinde gerçekleştirilen "K.Maraş'ta Kültür-Sanat-Edebiyat" konulu bir paneldeki görüntüsü, onun akademik çevre ile olan güçlü bağını göstermektedir.

SAYFA 4: YAYINCILIK FAALİYETLERİ VE ESER NEŞRİYATI

7. Ukde Yayınları Misyonu

Yaşar Alpaslan'ın en büyük hizmetlerinden biri, Ukde Yayınları etiketi altında Kahramanmaraş tarihi ve kültürü ile ilgili eserlerin neşriyatını üstlenmesidir. Bu yayıncılık faaliyeti, Serdar Yakar ve akademisyen Mehmet Karataş gibi isimlerle kurduğu yakın işbirliğiyle gerçekleşmiştir. Yayıncılıkta ticari kaygı gütmemiş, amacı sadece Maraş'ın kültürel kimliğini ve mirasını gelecek nesillere aktarmak olmuştur.

8. Yayın Prensipleri ve Kapsamı

Alpaslan Hoca, kitap neşriyatı yaparken temel olarak iki kriteri esas alırdı:

1. Yazarın **Maraşlı** olması.

2. Eserin **Maraş'la alakasının** olması.

Bu kapsamda, 20 yılı aşkın süren işbirliği boyunca **350'ü aşkın** kitap yayımlanmıştır. Yayın yelpazesi son derece geniştir:

- **Tarih:** Dulkadir Beyliği (en başta), İlkçağdan Kurtuluş Harbi'ne Maraş tarihi.
- **İslami İlimler:** Osmanlı'nın son döneminde Maraş medreselerinde görev yapan müderrislerin el yazması eserleri.
- **Edebiyat ve Kültür:** Edebiyat, sanat, anı, seyahat, din, hikâye, fıkra, yemek ve folklor konuları.

9. Önemli Neşriyat Örnekleri

Neşriyatları arasında Maraş için mihenk taşı niteliğindeki eserler bulunmaktadır:

- **Dulkadir Araştırmaları:** Selim Kaya ve Mehmet Karataş gibi akademisyenlerle işbirliği yaparak serinin ilk kitaplarını yayınlamıştır.
- **Besim Atalay'ın Maraş Tarihi ve Coğrafyası:** Mehmet Karataş ile birlikte, bu eserin daha önce çevrilmemiş kısımlarını da içeren tam metnini dipnotlar ekleyerek yayınlamışlardır (2008).
- **Saçaklızâde Mehmet Efendi:** 18. yüzyılda yaşamış Maraşlı büyük âlim Saçaklızâde Mehmet Efendi'nin el yazması halindeki yüzlerce eserini ortaya çıkarıp yayınlamıştır.

SAYFA 5: KÜLTÜREL SEFERBERLİK VE SOSYAL YAŞAM

10. Eserlerin Dağıtımı ve Sponsorluk Modeli

Yaşar Alpaslan'ın yayıncılığı, geleneksel bir iş modeli olmaktan çok, bir "kültürel seferberlik" hareketine dayanıyordu. Kitapların telif, baskı ve kargo ücretlerini üstlenerek onları ücretsiz olarak dağıtıyordu.

- **Dağıtım Ağı:** Bastırılan eserler, Türkiye'deki tüm üniversite kütüphanelerine, TBMM'ye ve yurt dışında yaşayan Maraşlılara düzenli olarak gönderiliyordu.
- **Maddi Destek:** Kitapların basılması için Maraş'ın ileri gelen iş adamları, tüccarları ve esnaflarını seferber etmişti. Herkes bir kitabın basımını üstlenir, Alpaslan Hoca da takdim kısmında bu kişilere veya ailelere teşekkür ederdi.
- **Gönüllülük:** Arabasının arkasını doldurduğu kitapları meraklılarına dağıtır, bir kuruma gelirken beyaz kumaştan yapılmış torbasına doldurduğu kitapları ilgili olanlara ücretsiz verirdi.

Bu özverili çalışma, diğer şehirler ve kurumlar için de örnek gösterilmiş; Maraş'tan sürekli yeni eserlerin geldiği gururla dile getirilmiştir.

11. Tarihî Geziler ve Araştırma Yöntemi

Alpaslan Hoca, masa başı araştırmaları kadar, bizzat sahada olmayı da önemserdi. 2000'li yılların başı ile 2011 yılları arasında Maraş ve çevresini kapsayan pek çok araştırma gezisi düzenlemiştir.

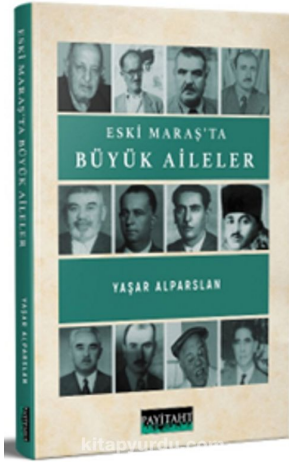
- **Amaç:** Gezilerin temel amacı, Maraş'a gelen tarihi kervan yollarını, askeri ve diğer ulaşım ağlarını keşfetmek ve tarihi eserleri yerinde görmektir.
- **Gezilen Yerler:** Bu gezilerde Maraş'ın tüm kaza ve kasabaları gezilmiş; hatta Gölbaşı, Sarız, Antakya ve İskenderun gibi Maraş dışındaki yerler de dolaşılmıştır. Örneğin, Zeytin Ilıcası gibi tarihi mekânlara geziler düzenlemiştir.
- **Ekip ve Lojistik:** Gezilere İlyas Gökhan, Mehmet Özkarcı ve Serdar Yakar gibi akademisyenler ve araştırmacılar katılmıştır. Lojistik destek; Bayındırlık İl Müdürlüğü, Orman Bölge Müdürlüğü gibi kurumlardan veya sanayici/esnaflardan alınan araçlarla sağlanmıştır.

SAYFA 6: KENDİ ESERLERİ, VEFATI VE MİRASI

12. Yazarlığı ve Fikrî Durumu

Yaşar Alpaslan, okuma ve neşriyat misyonuna odaklanmış olsa da, kendisinin kaleme aldığı eserler de bulunmaktadır.

- **Önemli Eserleri:** Başlıca eserlerinden biri **Eshab-ı Kehf Vukuu, Şuyuu** adlı çalışmasıdır.
- **Kurtuluş Savaşı Çalışmaları:** Maraş'ın Kurtuluş Savaşı'na büyük önem vermiş, bu konuda kendi aile mensupları da dâhil öne çıkan şahsiyetlerle ilgili bilgileri toplayıp yayınlamıştır.
- **Edebi Kişiliği:** İlk dönemlerde şiir ve bazı yazıları *Hareket*, *Altınoluk*, *Tohum* gibi dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır.



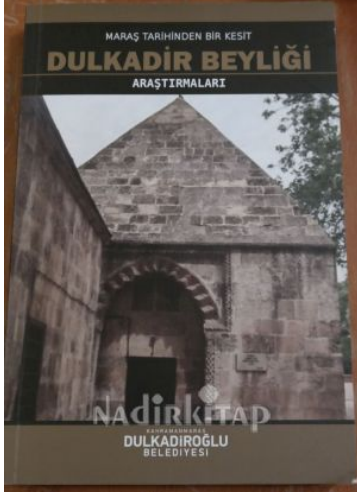
Alpaslan Hoca, yazılmış eserleri didik didik eder, eksik kısımları tamamlar, eklemeler yapar ve sonra bastırırdı. Bu, onun mükemmeliyetçi ve kolektif çalışma anlayışının bir parçasıydı. Bilgiyi, ilmi ve fikri adeta bir tabak gibi sunarak zengin bir sohbet ortamı yaratırdı.

13. Vefatı ve Kalıcı Mirası (Sadaka-i Cariye)

Yaşar Alpaslan'ın bilgiye adanmış yol arkadaşlığı, **6 Şubat 2023** Kahramanmaraş depreminde trajik bir şekilde sona ermiştir. Depremde on binlerce kitapla dolu evi yıkılmış ve kendisi enkaz altında kalarak vefat etmiştir.

Ardında bıraktığı **350'den fazla** eser, onun "sadaka-i cariye" hükmünde kabul edilen kalıcı mirasıdır. Vefatının ardından, onun isminin yaşatılması için çeşitli girişimler başlatılmıştır:

- **Kütüphane Açılışı:** 02.12.2025 tarihinde Kahramanmaraş Endüstri Meslek Lisesi'nde adına bir kütüphane açılmıştır.
- **Yaşar Alpaslan Kütüphanesi:** Ailesi tarafından Ekmekçi Mahallesi'nde satın alınan eski bir evde, kitaplarının **Yaşar Alpaslan Kütüphanesi** olarak sergileneceği bilgisi verilmiştir.



- **Araştırma Merkezi:** Dulkadirođlu Belediyesi, Kahramanmaraş Tarih Kùltür Araştırma Merkezi'nin adını **Yaşar Alparslan Tarih Kùltür Araştırma Merkezi ve e-Kùtùphanesi** olarak değişirmiştir.

Maraş'ın yakın tarihini, kùltürünü ve alimlerini kayıt altına alma misyonunu hayat felsefesi haline getiren Yaşar Alparslan, bu alandaki eősiz gayretiyle ismini Şehrin kùltürel hafızasına altın harflerle yazdırmıştır.

[Görsel 2: Eserlerinden Bir Örneđ] Yaşar Alparslan'ın yayımladığı "Eski Maraş'ta Büyük Aileler" ve "Dulkadir Beyliği Araştırmaları" gibi kitapların kapak görselleri, onun yayıncılık vizyonunu somutlaştırmaktadır.